

Председник Русије Дмитриј Медведев искористио је међународни економски форум у Санкт Петербургу да изнесе основне оквире економског и друштвеног развоја своје земље у наредном периоду. Он је у свом програмском говору не само означио основне, углавном већ познате правце и задатке даљег развоја друштва, него је изнео и низ нових, свежих запажања и предлога који су изненадили не само аналитичаре него и неке од његових блиских сарадника. Неке од тих идеја и запажања, аналитичари су у првим оценама назвали „револуционарним” (у позитивном или негативном смислу) и навели на различита размишљања о томе у ком ће се правцу и уз примену каквих законских и других норматива и правила, земља даље развијати.

Медведев је у неколико кључних констатација био категоричан. Рекао је да ће сценарио напретка и економског развоја земље бити реализован без обзира на то ко ће се налазити на челу државе. Таква констатација уклапа се у многу пута поновљене тврдње да су основни принципи друштвеног развоја земље утврђени, да повратка на старо нема и да у Русији више неће бити ни револуције ни контрареволуције. „Од тога смо се протеклих деценија и векова уморили и пролили сувише много крви да бисмо се поново међусобно спорили”- речено је на највишем месту. Остаје, дакле, само да се изабере најбољи начини и методе на путу демократског развоја друштва. У томе, очигледно, има одређених разлика, то руски лидери и не крију, али оне су- кажу званичници, нормалне у сваком, па и руском друштву.

Направио сам стратешки избор у корист јачања позиције приватног предузетништва, рекао је Медведев. Додао је да у руској привреди треба да доминирају приватно предузетништво и приватни инвеститори. Рекао је такође да земља треба што пре да радикално раскрсти са грешкама прошлости. „Ми не градим државни капитализам и не враћамо се на петолетке. То би био пут стагнације”. Председник се тиме супротставио неким сасвим недавно изнетим мишљењима врло ауторитативних личности. Самим почетком јуна, руководилац стратешког штаба „Општенационалног фронта” Николај Фјодоров изјавио је да „Јединствена Русија” и „Народни фронт” намеравају да представе јавности петогодишњи план развоја земље. Дакле, нешто што би могло подсећати на совјетске петолетке. „То није мој избор, мој избор је другачији. Држава треба да заштити избор и својину оних који рескирају својим новцем и својом репутацијом”, каже Медведев.

Образлажући ове кључне ставове, руски председник је подсетио да се током кризе 2008. године влада активно мешала у бизнис, што је у датим околностима и у условима светске економске кризе било неопходно.

Образлажући ове кључне ставове, руски председник је подсетио да се током кризе 2008. године влада активно мешала у бизнис, што је у датим околностима и у условима светске економске кризе било неопходно. Та етапа је прошла и сада је са тим завршено, сматра Медведев. Он оцењује да уплитање државе, поред осталих негативних елемената, може да омета тржишне механизме, што опет доводи до слабљења конкурентне способности.

А што се тиче конкурентне способности, ту се Русија не може баш похвалити високим донетима. Ових дана је, наиме, објављен податак компаније „Стратегу Партнерс” до кога се дошло у сарадњи са експертима Светског економског форума, да Русија заузима не баш престижно, 63. место на светској листи рејтинга глобалне конкурентске способности. То је место између Шри Ланке (62) и Уругваја (64). Прва три места на листи заузимају Швајцарска, Шведска и Сингапур.

И, док друге земље мање-више поправљају свој рејтинг на тој листи, Русија тоне све дубље. Разлога има више, а московски медији међу најважније наводе двојне стандарде у многим областима живота и делатности. У области заштите права својине Русија се налази при самом дну, па онда није чудо што предузетници избегавају земљу у којој им имовина није сигурна. Осим тога, на већини руских тржишта не постоји реална конкуренција. Да би неко основао своју фирму у Русији, потребно је бар месец дана, док је у Европи тај рок- максимум седам дана. По мишљењу експерата, и порези су у Русији доста високи. Више се не можемо поносити ни нивоом образовања и способностима наших стручњака и других чиновника како је то било у совјетска времена, кажу експерти. Зато није ни чудо што је ситуација таква каква је.

Да се вратим поново на говор председника Медведева. Из његовог излагања произилази да није сагласан са премијером Путином о томе да је Русији потребан „миран и одмерен раст”. То је грешка – сматра Медведев. Он је и у мају, на прес конференцији у научном центру Сколково, наговестио да није сагласан са прилазом Путина модернизацији. „Он сматра да је модернизација мирно и постепено кретање, а ја мислим да ми имамо шансе да се брже моденизујемо и направимо квалитетни скок напред”,

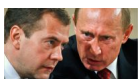
Пише: Ђорђе Милошевић
среда, 22 јун 2011 15:16

рекао је тада Медведев. „Иза привидне стабилности може да се крије застој. Зато је неопходно брже и одлучније мењати све што омета бржи разој”, сматра руски председник.

Аналитичари кажу да је Медведев, у ствари, сада поновио основну стратегију формулисану током трогодишње активности на челу руске државе која је постала позната као „програм руске модернизације”

Аналитичари кажу да је Медведев, у ствари, сада поновио основну стратегију формулисану током трогодишње активности на челу руске државе која је постала позната као „програм руске модернизације”. У Санкт Петербургу само је тај програм појаснио и употпунио неким новим, свежим идејама које су му се у последње време наметнуле. „Убеђен сам да је то најсавременија и најдостојнија политика за Русију“, рекао је Медведев и додао да земља има снаге да квалитетно измени ситуацију у наредних неколико година.

По његовом мишљењу, треба се усредсредити на решавање следећих задатака: на кардиналном побољшању инвестиционе и предузетничке климе са циљем да се створе високопроизводна радна места у свим регионима земље; на квалитетном напретку у борби са корупцијом, стварању савремене полиције и других правосудних структура; на повећању ефикасности судског система; на модернизацији државне управе и увођењу у њу савремених пројектних приступа и на децентрализацију пуномоћја.

Набрајајући достигнућа која су у Русији постигнута после распада Совјетског Савеза (која су, како је рекао, огромна) Медведев је апеловао да се „живи како то губер дозвољава”. Део средстава од продаје нафте и гаса треба чувати. Сувишно и непотребно трошење тих средстава у жеку глобалне инфлације може бити веома ризично. Медведев је тиме само подсетио на оно на шта упозоравају многи експерти: земља сада практично живи на извозу нафте, гаса, метала и још неких сировина што заједно чини преко 70 одсто руског извоза. Да неким случајем цена нафте спадне на 30 или 40 долара по барелу, Русија би запала у огромне тешкоће. Експерти сматрају да у том случају земља ни годину дана не би издржала без стране помоћи.

Русија у поређењу са другим земљама, има нека огромна преимућства – кажу експерти „Стратеџи партнерс” и Светског економског форума.

Навео бих и неке друге закључке до којих су дошла истраживања компаније „Стратеџи партнерс”, као и изјаве појединих руских експерата који указују на позитивне, али и негативне чињенице у економским кретањима. Тако председник „Сбербанке”, бивши министар економског развоја и трговине Герман Греф каже да је привредни раст успорен и поред високе цене нафте. Поново се повећава инфлација, а буџет је у минусу. То значи да модел привредног раста, на основама високих цена нафте и прилив капитала, више не функционише.

Русија у поређењу са другим земљама, има нека огромна преимућства – кажу експерти „Стратеџи партнерс” и Светског економског форума. То су огромни енергетски ресурси, затим квалификована радна снага (за разлику од Индије и Кине, на пример, где постоји армија јефтине радне снаге) и унутрашње тржиште које је једно од најкрупнијих у свету. То привлачи стране компаније које желе да зарађују на ефекту који дају велика тржишта.

А да су ти природни ресурси Русије заиста огромни сведочи податак који је ових дана објавила московска штампа позивајући се на „Бритиш петролеум” за 2011. годину. Према тим подацима, Русија располаже са 5,6 одсто резерви светске нафте (што је мање него што се могло претпоставити), затим са 23,7 одсто резерви гаса, 19 одсто резерви угља, 23 одсто сума, 8,1 одсто ораница и 8,4 одсто слатке воде.

Међутим, по мишљењу експерата, има много тога што стране инвеститоре одбија. Први и главни „минус” Русије су двојни стандарди који цветају свугде: на друмовима, по судовима. По фактору заштите права својиме Русија се налази на самом дну светске лествице, заједно са најзаосталијим афричким државама. А која ће то будала предузимач доћи у земљу знајући да сутра његове фабрике и бродове могу да узму-питају експерти?

Таква ситуација и неке друге чињенице наводе и домаће предузетнике да потраже „спас” ван граница Русије. Иако је извоз капитала из земље процес који траје више година (ради се према grubим проценама о стотинама милијарди долара), од почетка ове године из Русије је, према наводима министра финансија Алексеја Кудрина, извезено око 30 милијарди долара. Кудрин то објашњава и неизвесношћу око наредних

Пише: Ђорђе Милошевић
среда, 22 јун 2011 15:16

председничких избора марта идуће године. Иако званичници тврде да ту никаквог таласања неће бити и да ће се Путин и Медведев договорити ко ће се од њих двојице кандидовати, у ваздуху ипак „виси” нека неизвесност која узнемирава инвеститоре. Они желе да свој иметак обезбеде тамо где им је по њиховој оцени сигурнији.

Медведев је, иначе, на економском форуму изјавио да ће ускоро објавити своју одлуку о кандидовању и да ће то учинити „у посебном формату”. Посматрачи су из интонације његове изјаве закључили да ће се Медведев кандидовати на изборима. Да ли ће то учинити у договору са Путином или не – остаје да се нагађа.

Поједини московски медији објавили су ових дана и графиконе о томе шта смета страним инвеститорима да воде бизнис у Русији, позивајући се на истраживања Светског економског форума. На првом месту је корупција (21,2 одсто) затим високи порези (18,9) па недостатак средстава (15,5) криминал (9,4) и инфлација (8,5 одсто).

Да се поново вратим на излагање руског председника.

Медведев је наговестио промену структуре Владе и других органа власти на свим нивоима, али ту мисао није детаљније разрадио. Рекао је да се у савременом свету не може управљати земљом из једног центра, поготову ако се ради о тако огромној земљи каква је Русија. „Ако се све ради и креће само по сигналу из Кремља, значи да систем није у реду и то треба мењати”. Наговестио је стварање посебне радне групе која ће припремити предлог о децентрализацији пуномоћја између нивоа власти у корист локалних заједница.

Нисам уочио ниједан важнији скуп у Русији на коме се не говори о корупцији као

националном злу. То је и овога пута био случај. „Приче о томе да корупција гуши развој Русије чују се стално“, рекао је Медведев. Одговор је очигледан и треба да буде адекватан: омча око врата корупционашима треба стално и неумољиво да се стеже”. Он је предложио проширење листе „грехова” на основу којих државни чиновници који се сумњиче за корупцију могу добијати отказе. По мишљењу председника, чиновници се могу удаљити из службе „због губљења поверења” пошто је садашњи систем истраге око корупције веома сложен и спор.

Управо тај предлог – отпуштање због губљења поверења- изазвао је бурна реаговања у јавности и у круговима правника. Иако, по том предлогу, постоји правна заштита, односно уследио би судски поступак и право жалбе, јер није мали број неоснованих оптужби, отпуштање са посла пре судског утврђивања кривице је за поједине правнике – неприхватљиво. Познати друштвени функционер Михаил Баршчевски каже да отпуштање човека пре ступања на снагу судског решења, чак и пре покретања поступка оптужбе „представља револуцију”. Баршчевски се није изјаснио да ли у позитивном или негативном смислу. А председник руске Адвокатске коморе, Хенри Резник, иначе један од најугледнијих правника у земљи, назвао је предлог Медведева некоректним. „Тако ћемо далеко стићи”, каже Резник.

Медведев је наговестио промену структуре Владе и других органа власти на свим нивоима, али ту мисао није детаљније разрадио.

Само да подсетим: један од најпознатијих политичара у постсовјетој Русији, градоначелник Москве Јуриј Михаилович Лушков, отишао је по одлуци Медведева са тог положаја зато што је „изгубио поверење председника”. У овом случају се вероватно није радило о корупцији (аико се и овај грех није искључивао) већ о несагласности у ширем смислу речи.

Медведев се у свом програмском говору није опширније освртао на међународне прилике, што и није била тема овог скупа. Дотакао се уласка Русије у Светску трговинску организацију. Сматра да би Русија могла да постане пуноправни члан организације већ ове године „ако опет не почну политичке игре”. „Ми смо одавно спремни да ступимо у Светску трговинску организацију, спремнији него многе друге земље, и велике и мале, које се у њој већ налазе. Али од нас покушавају да изнуде многе уступке. Такав прилаз је неприхватљив и на неповољне по нас услове нећемо пристати”.

Пише: Ђорђе Милошевић
среда, 22 јун 2011 15:16

Говор председника Медведева наишао је на интересовање у руској јавности и политичким круговима. Реаговања су углавном позитивна, а посебно се поздравља предлог Медведева о смањењу улоге државе у бизнису. Ја бих, ипак, издвојио мишљење познатог политичара, сада председника Савеза индустријалаца и предузетника Александра Шохина. Он је изјавио да је „председник сада први пут проговорио о својој будућности кроз програм активности, програм путева развоја земље. Раније су сви дискутовали о томе ко ће бити нови председник. Медведев је скренуо дискусију на другу страну: треба разматрати куда ће поћи Русија. То значи да и „Јединствена Русија” и „Народни фронт”, као и други субјекти, треба да представе свој програм.

Завршио бих закључком руског председника који је рекао да је „далеко од илузија да руска привреда у целини може да се измени за неколико година. Али за релативно краће време, дужни смо да превазиђемо тачку неповратка ка оним моделима развоја, који нас воде у супротном правцу. И све што планирамо, треба да урадимо. Правићемо корак по корак, доследно, мирно, али безусловно.“

Медведев се у свом програмском говору није опширније освртао на међународне прилике, што и није била тема овог скупа.

Реализација тих програма и циљева требало би, ваљда, да доведе до ситуације коју је својевремено описао премијер Владимир Путин: „Русија ће бити земља у којој ће се достојно живети. Верујте ми на реч”.

Чини се да у овом тренутку држава још није блиска том циљу. То, уосталом, изјављују и званичници у Москви, а такав закључак може се извести и из говора председника Дмитрија Медведева на Међународном економском форуму у Санкт Петербургу.